

Brimo, foam i més control: els reptes de la comissió del model policial

El Parlament fa el primer pas per abordar un debat profund sobre el funcionament de la policia catalana

Agents dels Mossos durant les protestes per l'empresonament de Pablo Hasél | Martí Urgell

La revisió del **model policial** serà un dels eixos de la legislatura, tal com es desprèn dels acords d'investidura d'ERC amb la CUP i de l'acord de Govern dels republicans amb Junts. Aquest dimecres el **Parlament** ha fet primer pas en aquest sentit, amb la creació de la **comissió d'estudi** sobre el model de policia a Catalunya (<https://www.naciodigital.cat/noticia/221581/erc-junts-cup-comuns-comissio-estudi-model-policial-parlament>) impulsada per ERC, Junts, la CUP i els comuns (<https://www.naciodigital.cat/noticia/221581/erc-junts-cup-comuns-comissio-estudi-model-policial-parlament>) , i que abordarà, entre altres elements, el model d'**ordre públic**, la **transparència**, les funcions de la **comissaria d'informació** i els **mecanismes de control** i fiscalització de les actuacions policials. Tot plegat després de nombroses polèmiques per la resposta policial a manifestacions com les de la sentència de l'1-O o les de l'empresonament de Pablo Hasél, les investigacions contra activistes o l'ús de projectils de **foam**.

La comissió, que es crea després de molta insistència per part de la CUP i d'entitats de defensa dels drets humans com **Irídia**, tindrà una durada d'un any i comptarà amb la participació de diversos experts i representants d'entitats socials. Un dels punts clau que haurà d'abordar fa referència als mecanismes de control, transparència i rendiment de comptes sobre les **actuacions** dels

Mossos. També l'ús de la força i, concretament, el model d'ordre públic i les armes de què disposen els agents i com les utilitzen, especialment les bales de foam. Veus consultades per **NacióDigital** reclamen "altura de mires" i abordar un debat profund i complex defugint polèmiques concretes.

[h3]Reforçar els mecanismes de control[/h3]

Els mecanismes de control seran un dels elements centrals de la comissió sobre el model policial. És una qüestió àmplia, que afecta tant els **mecanismes interns** -la tasca de la divisió d'affers interns, per exemple- com externs. De fet, un dels punts destacats és el debat sobre la creació d'òrgans de **control externs als Mossos**, és a dir, controlar la policia des de fora, amb organismes independents que no estiguin dins del **Departament d'Interior**. La consultora en seguretat i impulsora de l'àrea de mediació dels Mossos, **Noe Ayguasenosa**, remarca la importància dels controls per depurar males pràctiques policials i és partidària d'"enfortir i dignificar" la Divisió d'Affers Interns (DAI) perquè es vegi "com una aliada i no com una enemiga". "Com més contundència hi hagi internament més prestigi tindrà el cos", afirma.

L'advocat i portaveu d'Irídia, **Andrés García Berrio**, també situa el focus en els mecanismes de control. "Calen mecanismes de control independent i que els propis mecanismes dels Mossos tinguin prou capacitat per poder supervisar com treballen les unitats del cos", argumenta. Qui hauria de fer aquest paper de fiscalització externa? D'experiències internacionals n'hi ha diverses. Podria ser una eina similar a la **Independent Office for the Police Conduct (IOPC)** que treballa des de fa temps i avalua els cossos policials a Anglaterra i Gal·les. També es podria fer a través del **Síndic de Greuges**, com defensa l'exdiputat d'ICV i expert en seguretat **Jaume Bosch**. "Soc partidari que en el marc del Síndic es creï una comissió de supervisió de males pràctiques, elegida pel Parlament", sosté.

L'exdirector general dels Mossos, **Pere Soler**, apunta que cal reforçar els controls interns però recorda que la **judicatura** ja exerceix de control extern i no considera necessari crear més òrgans de fiscalització. "No hem de desconfiar de les institucions. El principal interessat en què no hi hagi excessos és el propi cos de Mossos", insisteix. En tot cas, els mecanismes de control sobre la policia serà un dels punts clau de la comissió i el debat és obert, perquè d'aquest punt en pegen molts d'altres que també s'hauran d'abordar, com ara el paper de la **Comissaria General d'Informació** i les investigacions que s'han fet contra **activistes**. "Les coses funcionaran millor quan hi hagi mecanismes interns i externs que traslladin la sensació que s'han de fer les coses bé", insisteix García Berrio.

[h3]La Brimo i la violència als carrers[/h3]

L'**ordre públic** serà també un dels eixos de la comissió, concretament la **Brigada Mòbil**, al punt de mira d'alguns partits i entitats en els últims anys després d'actuacions controvertides. El debat és profund i complex: els Mossos han de tenir ordre públic? Volem que la policia actuï per contenir la violència? Quins són els límits a la llibertat de protesta? Jaume Bosch i Noe Ayguasenosa demanen un debat rigorós en aquest sentit. "Cal un consens social i definir quins són els límits del dret a protesta, què és **desobediència pacífica** i què és **violència urbana**", apunta Bosch. "Hi ha hagut certa ambigüitat i això porta el perill de banalitzar certes actuacions. Justificar expressions de violència és pot rigorós", afegeix.

Sobre el paper de la **Brimo**, molt criticat en alguns moments, caldrà abordar si cal ordre públic a Catalunya. "En un cos policial cal ordre públic. En determinades circumstàncies, quan cal control de masses, és necessari. El tema és quan, com i per què actua la Brimo, però no tenir-ne és absurd", defensa Soler. "No es pot renunciar a l'ordre públic: seria contradictori que un Parlament que demana més autogovern renunciés a una competència que li ve de l'autogovern", apunta Bosch. En tot cas, i lligat amb la necessitat de millorar els mecanismes de controls de les actuacions policials, tots dos remarquen que cal analitzar les males pràctiques que hi hagi per part de les unitats d'ordre públic.

[h3]L'ús del foam i les alternatives[/h3]

Els **projectils de foam**, que en els darrers mesos han provocat que diverses persones perdessin ulls, també seran sobre la taula. Partits com la CUP en demanen la prohibició, mentre que els sindicats dels Mossos reclamen protecció i tenir eines d'ordre públic. El debat està servit. Les veus consultades per **NacióDigital** advoquen per obrir un debat seriós i avaluar les alternatives al foam. "S'han de valorar els riscos. Si no hi ha foam, quina és l'alternativa?", es pregunta Ayguasenosa. El consens majoritari, però, és que d'eines n'han de tenir per afrontar situacions d'aldarulls. "El Parlament ha d'escoltar totes les parts i decidir quins instruments han de tenir els Mossos. S'ha de mullar. Si es prohibeix el foam, caldrà dotar el cos d'altres eines", sosté Bosch.

Per Irídia, que es posicionarà sobre el foam en comissió, la clau de tot plegat és garantir la **traçabilitat** de les armes dels Mossos, és a dir, saber en tot moment qui ha disparat i si hi ha hagut irregularitats, i que no passi que s'hagin d'arxivar causes judicials obertes perquè no es pot determinar quin agent va disparar (<https://www.naciodigital.cat/noticia/220451/jutge-veu-impossible-saber-quin-mosso-va-buidar-ull-manifestant-protesta-aeroport>) . "De la comissió n'ha de sortir la seguretat que s'utilitzaran tots els mitjans necessaris per garantir que es prendran les mesures oportunes si algú no actua d'acord a la llei. Ha de ser una comissió contra la **impunitat**", remarca García Berrio. Amb foam o sense, defensa Irídia, la clau tornen a ser els mecanismes de control. "Més enllà de les armes cal anar al conjunt del model de control, si no no canviarà res", rebla l'advocat.